

остро желѣзо, тоя плугъ само крѣти и подкопава безъ да обрыца и врьга на горѣ отъ раскрѣтений подземь. Това ровеніе подземь съ такъвъ плугъ нанстинж е тяжко и мѣчно, зачто-то ся иска ягкѣ добытъкъ и двоенъ трудъ, нѣ колко-то и да е мѣчно-то си има и добрини-ты: до раскрѣтений подземь тогава можтъ да достигать въздухъ, влага и топлина-та му помагать да ся растроши и разблажи какво-то и орна-та прѣсть да надебелѣе; подровеный подземь може да попива водж та така дръжи и орнж-тж прѣсть по-влажнж; у така подкопанъ подземь жито-то ся вкоренява на по-глубоко, та нѣма и да полѣгне, зачто-то като ся вкорени тегля на глубоко и не ся бои ни отъ вѣтеръ, ни отъ порой и пр.

Глубока оранъ особено ся прѣпорѣчя за стрѣмны, мало или много наведенны нивы. На такъвж нивж орна-та прѣсть ако е плетка, а отъ долня-та прѣсть е набита цѣлина то кога вали дѣждъ орна-та прѣсть ще ся отмыва та по-малко-по-малко ще обосѣе. А ако подземь-тъ ѣ бжде раскрѣтенъ и подровенъ, то дѣждъ-тъ ще ся слива и навжтрѣ та нѣма толкова да отмыва орнж-тж прѣсть, а при това подземь-тъ ще ѣ дръжи и влажж.

За орачъ чловѣкъ златно правило е: *всякога ори у врѣмѣ*, сиречь *кога му е врѣмѣ-то*; никоѣ никога не ся е разкаѣлъ, че е оралъ много рано, а мнозина ся сж разкаѣвали, че орали много късно.

Тяжка и жилага земля трѣбува да ся оре прѣди да настане зима; това и по-добрѣ поноси па е и тврьдѣ потрѣбно. Зимный мразъ, влага-та, вѣтрове-ти много спомагать за да ся растроши прѣзъ зимж-тж жилага-та земля, та да стане ровка и мягка. Нѣ кога ся разоре нѣкоя нива прѣди зимж-тж трѣбува да ся остави на бразды, сир. не быва да ся брька и троши на ситно, зачто-то отъ зимж-тж влажж бы станжла на кашнж, па послѣ пакъ бы ся стягнжла и сбѣла, а кога си остане не брькана на бразды, тогава влага-та и студъ-тъ само щжтъ ѣж потрошять и омягчать.

Много мокро мѣсто повече-то не орьжть а *гребенять*. Кога-то ся изоре така, что-то да ся искаратъ само двѣ бразды една до другж какво-то да ся възслонять та да направить *гребенъ*, а прѣзъ двѣ-тѣ бразды по-нататькъ ся по-остава малко цѣлина, па послѣ ся теглять пакъ двѣ бразды